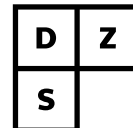

MOZAIKA

ČTVRTLETNÍK DZS O MEZINÁRODNÍM VZDĚLÁVÁNÍ / ZIMA 2020

Kalendář akcí

prosinec 2020

Ceny DZS

Udělování Cen DZS nejlepším projektům v oblasti mezinárodního vzdělávání proběhne letos online. Prvního vítěze oznámíme 14. prosince na Facebooku a YouTube kanálu DZS, postupně představíme ostatní.

www.facebook.com/dumzahranicnispoluprace

leden 2021

Erasmus+: informační webináře

Novým i zkušeným žadatelům o grant v programu Erasmus+ poradíme, jak podat žádost a realizovat projekt. Informační webináře proběhnou pro různé sektory vzdělávání v jiných termínech. Sledujte aktuální nabídku na webu DZS.

www.dzs.cz

únor–březen 2021

Výzva Fondů EHP

Navažte spolupráci s partnery v Norsku, Lichtenštejnsku a na Islandu. Využijte finanční podpory programu Vzdělávání Fondů EHP a podejte si žádost na projekty mobility, institucionální spolupráce, odborného vzdělávání a inkluzivního vzdělávání.

www.dzs.cz/program/fondy-ehp

leden–březen 2021

Stipendia pro VŠ studenty a učitele

Nepropásněte jedinečnou šanci získat stipendium na studijní pobyty v Řecku, Lotyšsku, Maďarsku, Polsku, Německu, Slovensku nebo Rakousku. Podrobnosti a termíny najdete v nové publikaci Akademické informační agentury.

www.dzs.cz/program/akademicka-informacni-agentura

STÁLE JSME TU PRO VÁS! Info Desk

Otevírací doba:
9–17 (po–čt), 9–15 (pá)

Na Poříčí 4, Praha 1
☎ 221 850 100
© info@dzs.cz

září 2020 – listopad 2021

„15“ aneb eTwinning má občanku

Zapojte se do hry k 15. výročí eTwinningu. Každý měsíc na vás bude v prostředí TwinSpace čekat nový úkol, nemusíte ale plnit všechny. Přidat se můžete kdykoliv až do listopadu 2021. Hra je vhodná pro žáky MŠ, ZŠ i SŠ. Vítězí každý, kdo se zapojí!

www.etwinning.cz/15let

Online kurzy EPALE pro začínající lektory

Lektorské minimum I a II

- Naučte se připravit, realizovat a vyhodnotit vaše vzdělávací aktivity pro dospělé.
- První kurz je zaměřen na prezenční vzdělávání, druhý na distanční a blended learning.

Registrujte se zdarma už dnes! <https://kurzy.epale.cz/>

Úvodem

Milí čtenáři, přinášíme vám speciální vydání našeho čtvrtletníku, které se ohlíží za sedmiletým obdobím programu Erasmus+. Máme pro vás přehled důležitých milníků, statistiky i hodnocení účastníků vzdělávacích projektů.

Když jsme toto číslo na začátku roku plánovali, nikdo z nás si nedokázal představit, že ho budeme psát v době celosvětové pandemie, která na dlouhé měsíce omezí možnosti cestování, a tím i mezinárodní výměny ve vzdělávání. Přesto, nebo právě proto, je důležité si připomenout, jak dlouhou cestu jsme s programem Erasmus+ ušli a že překonávání překážek je snazší, když pracujeme společně.

Za sedm let usilovné práce se toho dá stihnout opravdu hodně. Podpořili jsme realizaci tisíců projektů, a ještě větší počtu individuálních mezinárodních výměn, zviditelnili jsme české školství v zahraničí. Realizovali jsme řadu informačních kampaní, do kterých se nejen v Česku, ale i v zahraničí každoročně zapojují tisíce lidí napříč generacemi. S pomocí programu Erasmus+ jsme se přiblížili zase o kus dál k vytvoření Evropského prostoru vzdělávání, který umožní mladým lidem využívat ty nejlepší programy vzdělávání a odborné přípravy a nalézt pracovní uplatnění v celé Evropě.

Rokem 2020 Erasmus+ rozhodně nekončí. Zjistěte, co nového nás čeká, a využijte příležitosti, které spolupráce v mezinárodním vzdělávání nabízí. Nové programové období přinese důraz na digitalizaci, ekologicky šetrné aktivity i snahu o zapojení širšího spektra organizací a účastníků. Nenechte se proto zastavit překážkami – ať už reálnými, nebo těmi, co existují pouze ve vaší hlavě.

Přeji vám příjemné čtení,

Dana Petrova
ředitelka DZS

Erasmus+ je nejlepší investice vašeho života

Současné století již stihlo přinést naší mateřštině spoustu nových slov. Často souvisejí s překotným vývojem technologií – visíme na mobilu, otevíráme „notas“, esemeskujeme... Objevují se i nové souvislosti, které význam slov posouvají. Proto spíš než na „erasmovce“, stoupence učení slavného nizozemského filozofa, dnes mnohem častěji narazíme na „erasmáky“, absolventy mezinárodních studijních pobytů a výměn nejpopulárnějšího projektu EU.

Oblibu Erasmu dokládají i statistiky. V nejnovějším průzkumu názorů v celé Evropské unii, říjnovém Eurobarometru 93, Češi označili program Erasmus za třetí největší úspěch EU – hned po volném pohybu a zachování míru mezi členskými státy. V celé EU byl Erasmus ve stejném šetření populárnější jen u Malťanů. Není se co divit, počet českých „erasmáků“ setrvale narůstal nejméně do roku 2015, kdy za studiem či stáží vycestovalo více než osm tisíc mladých lidí. Počet účastníků sice od té doby nesílí, dál však roste atraktivita České republiky pro studenty z ostatních zemí EU. V roce 2017/2018 přilákala více než 11 tisíc lidí.

Erasmus vznikl už v roce 1987, kdy se do něj zapojilo všech tehdejších 12 členských států EHS, byť některé zprvu neochotně. Jeho úspěch byl pozvolný, stejně pozvolně rostl i objem investovaných prostředků. Časem se z Erasmu stal symbol. V očích dnešních studentů představuje možnost poznávat Evropu a na vlastní kůži zakusit i jiné než domácí vzdělávací a pracovní prostředí. Českým studentům přináší pobyt v zahraničí nové zkušenosti, znalost jiných kultur i cenné mezinárodní kontakty. A díky pobytu zahraničních studentů u nás se Česká republika nesmazatelně zapisuje do povědomí budoucích elit.

Významu Erasmu pro mladé lidi a propojování Evropy si je dobře vědoma i Evropská komise. Proto na něj v současném sedmiletém rozpočtu pro roky 2014–2020 vyhradila 15 miliard eur, což je o 40 % více než v předchozím období. Na období 2021–2027 si přála výdaje zdvojnásobit dokonce na 30 miliard eur. S rostoucím rozpočtem se rozšířila i působnost Erasmu. Už dávno to není program jen pro vysokoškolské studenty. Výměny absolvují i uční a učitelé, Erasmus podporuje i dobrovolnickou činnost, společné vzdělávací projekty nebo sportovní akce. Napomáhá plynulému přechodu studentů na trh práce, posiluje zaměstnanost a podnikatelského ducha. A především posiluje vzájemné poznání.

Roku 2009 překročilo renomé Erasmu hranice EU: Erasmus Mundus se otevřel studentům z celého světa. Dnešní účastníci programu tak navazují akademické, odborné a jednoduše lidské kontakty po celé planetě. Vzniklá přátelství symbolizují hodnoty, na kterých stojí celá Evropská unie. S přáteli se respektujeme, a třebaže míváme někdy jiný pohled, dokážeme si porozumět. Teprve s přáteli dokážeme mluvit o problémech, při jejichž řešení musíme někdy překonat sami sebe.

Všem zájemcům o studijní pobyty v zahraničí přejí, aby se situace ve světě co nejdříve stabilizovala. Pro každého mladého člověka je důležité získat cenné zkušenosti ze světa v tom nejpříhodnějším věku. Pevně věříme, že ani současní studenti o tuto možnost nepřijdou.

Hodně zdraví a trpělivosti všem!

Martin Svášek
Zastoupení Evropské komise
v České republice

MOZAİKA, zima 2020 • 7. prosince 2020 • Vychází 4x ročně, rozdává se zdarma

Vydavatel: Dům zahraniční spolupráce • Na Poříčí 1035/4, 110 00 Praha 1, IČO: 61386839, Evid. č.: MK ČR E 23325, Tel.: +420 221 850 100, E-mail: info@dzs.cz, Web: www.dzs.cz, www.naerasmusplus.cz, www.eurodesk.cz.

Redakce: Lucie Rychlá. **Foto:** shutterstock.com, istockphoto.com **Grafika:** orange5 creative studio, s.r.o.

Ilustrace na obálce: Maria Makeeva **Tisk:** AF BKK, s. r. o. **Distribuce:** Casus, Direct Mail, a. s.

Předplatné: Odebírání čtvrtletníku si můžete objednat na stránkách www.dzs.cz, kde také naleznete zdarma ke stažení elektronickou verzi. Vaše dotazy a připomínky zasílejte na e-mail: redakce@dzs.cz

ERASMUS+ jede dál

Text: Radka Vavroušková

Oblíbený evropský program vstupuje do nového programového období. V nadcházejících sedmi letech bude přístupnější i zelenější. Novinky se chystají ve všech sektorech vzdělávání pro projekty spolupráce i výjezdy.

Hlavními pilíři nového programu jsou digitalizace procesů, důraz na ekologicky šetrné aktivity a významnější podpora účastníků s omezenými příležitostmi. Evropská komise také chystá navýšení rozpočtu pro program Erasmus+. Nové prostředky umožní zapojení většího množství účastníků i širšího spektra organizací.

Erasmus+ dostupnější

Hlavní prioritou programu Erasmus+ v období 2021–2027 je odstraňování bariér účasti v projektech. Zpřístupnění se bude týkat širšího zapojení účastníků s omezenými příležitostmi, ale také zapojení většího spektra organizací. Dostupnosti chce Evropská komise dosáhnout zvýšením příspěvků pro účastníky se specifickými potřebami i možností zkrácení délky výjezdů, tak aby se mohli zapojit i ti, pro které by dlouhodobý pobyt představoval překážku. Například ve vysokoškolském sektoru budou krátkodobé mobility doplněny o spolupráci online formou. Rozšíření proběhne také ve smyslu geografickém – projektovými partnery se nově budou moci stát i instituce z některých států, kde to dosud nebylo možné.

Erasmus+ jednodušší

Jednou z hlavních změn nového programu bude zjednodušení celého procesu předkládání projektových žádostí. Administrativní zátěž je totiž nejčastěji zmiňovanou bariérou realizace projektu. Evropská komise proto zavádí akreditace organizací pro projekty mobility ve všech sektorech kromě vysokoškolského. Akreditace dlouhodobě zjednoduší přístup k financování. Se zjednodušením administrativy souvisí i důraz

na digitalizaci některých procesů. V novém Erasmu+ by tak mělo ubýť papírování.

Erasmus+ zelenější

V souvislosti s dlouhodobým směřováním Evropské komise k udržitelnému rozvoji přinese nové programové období příspěvky na šetrnější způsob dopravy. Za účelem snížení ekologické stopy účastníků výjezdů umožní Erasmus+ navýšení finančního příspěvku na cestu, pokud se účastník rozhodne pro ekologicky šetrný způsob dopravy. Zároveň bude prodloužena uznatelná doba cestování. Namísto letadlem se tak může účastník vydat do místa pobytu například vlakem. Zároveň bude kladen důraz na vzdělávání účastníků v oblasti udržitelného rozvoje. Environmentálnímu dopadu výjezdů se plánuje věnovat také mezinárodní studentská organizace Erasmus Student Network, která chce přispět k ekologicky šetrnějšímu uvažování studentů.

Světlé stránky pandemie

Pandemie koronaviru, která zasáhla celý svět na jaře 2020, ovlivnila pochopitelně i program Erasmus+. Organizace a instituce zapojené do projektů převáděly své aktivity online, a často i studenti dokončovali studijní pobyty virtuálně. Evropská komise reagovala okamžitou úpravou podmínek. Některé změny budou dlouhodobější a promítnou se i do nadcházejícího programového období. Nejvýraznější z nich je širší podpora pro využívání digitálních technologií. Ze zkušeností s koronavirem vychází i Akční plán pro digitální vzdělávání 2021–2027, ve kterém Evropská komise vyzývá k využívání poznatků z letošní krize, během níž byly technologie ve vzdělávání a odborné přípravě použity v měřítku jako nikdy předtím. Součástí plánu je i podpora digitalizace vzdělávacího prostřednictvím projektů spolupráce v rámci programu Erasmus+.

Erasmus+ a Velká Británie

V lednu 2020 opustila Velká Británie Evropskou unii a zahájila tzv. přechodné období, během kterého její spolupráce s EU včetně programu Erasmus+ pokračovala jako před brexitem. Do října tohoto roku britská vláda formálně nerozhodla, zda se bude programu Erasmus+ účastnit i v budoucnu. Projekty schválené v programovém období 2014–2020 zahrnující partnery ze Spojeného království však nebudou případným vystoupením Velké Británie bez dohody nijak ovlivněny.

Novinky v jednotlivých sektorech

Školní vzdělávání

Důraz bude kladen například na dlouhodobé výjezdy žáků, které bude možné uskutečnit v rámci projektů mobility osob. Žáci budou moci strávit několik měsíců na zahraniční škole, což přispěje k prohloubení jejich znalostí cizích jazyků a kultur.

Vysokoškolské vzdělávání

Nově bude možné realizovat intenzivní programy kombinující fyzické výjezdy a virtuální aktivity. Důraz bude kladen na online spolupráci před a po skupinové mobilitě. Díky krátkodobým výjezdům, jako jsou letní školy, bude navíc možné zapojit více účastníků. Na nové typy mobility se mohou těšit studenti doktorského studia, kteří se budou moci vydat na krátkodobé i dlouhodobé výjezdy.

Odborné vzdělávání a příprava

Organizace působící v sektoru odborného vzdělávání a přípravy, které získají akreditaci, budou nově moci zahájit spolupráci v projektech mobility i se zeměmi mimo EU. Zvýšený důraz bude kladen na větší otevřenost programu a zjednodušení procesu předkládání žádostí.

Vzdělávání dospělých

Organizace vzdělávající dospělé mohou nově v rámci projektů mobility pozvat do své organizace zahraničního experta. Novinkou je také prodloužení maximální délky individuální mobility až na 365 dní. V rámci projektů spolupráce je vítanou změnou zavedení možnosti jednoduššího partnerství, tzv. Small Scale Partnership, které může být bilaterální a na kratší dobu.

Neformální vzdělávání mládeže

Bude možné realizovat nový typ aktivit s názvem Youth Participation Activities, který si klade za cíl posilovat demokratické hodnoty v práci s mládeží, a to na lokální i nadnárodní úrovni.

Věděli jste, že...

- program Erasmus vznikl v roce 1987, dva roky před pádem Berlínské zdi?
- za Erasmus vděčíme italské profesorce Sofie Corradi, která za jeho realizaci bojovala téměř 20 let?
- Česká republika se do Erasmu zapojila v roce 1998?
- na zahraniční pobyt s Erasmem vyjelo už přes 10 miliónů lidí?
- dnes můžete vyjet do 34 evropských zemí a celé řady zámořských destinací?

DO
HLOUBKY

Erasmus+ napříč sektory

Text: Lucie Rychlá

Důvod
k oslavám

V roce 2017 uplynulo třicet let od zahájení prvních studentských výměn pod hlavičkou nově spuštěného programu Erasmus. Zatímco v akademickém roce 1987/88 vycestovalo za studiem zhruba 3200 vysokoškoláků z 11 zemí, v posledních letech jich vyjíždějí desítky tisíc. Počet zapojených zemí se postupně rozrostl na současných 34 a program se rozšířil do všech sektorů vzdělávání (včetně neformálního a sportu). Už v roce 2017 přesáhl počet účastníků devět milionů a tento úspěch i kulaté výročí programu si zasloužilo uspořádat celoevropské oslavy, ke kterým se připojila i Česká republika. O rok později

Tři dekády s Erasmem

slavilo Česko se Slovenskem, Maďarskem, Polskem, Kypru a Rumunskem vlastní kulaté výročí – 20. let od zapojení do Erasmu. A v oslavách teď pokračujeme každý rok v rámci podzimní kampaně Erasmus Days, která je rok od roku populárnější. Organizace zapojené do programu během ní představují svoje projekty a účastníci výjezdů sdílejí svoje zážitky a zkušenosti ze zahraničí. Erasmus Days se konaly i letos, i když převážně virtuálně. Navzdory pandemii se oslav zúčastnilo 87 států (včetně řady mimoevropských) a na stránkách www.erasmusdays.eu bylo registrováno přes 5000 akcí – o tisíc více než loni.

Evropské unii se hovoří celkem 24 úředními jazyky a lidé používají ještě desítky regionálních a menšinových. Tato rozmanitost patří mezi naše významná kulturní bohatství, ale představuje i praktická úskalí. Průzkumy totiž ukazují, že mnoho Evropanů se jiným jazykem než tím vlastním nedorozumí. Evropská komise se snaží tento problém řešit, a tak mimo jiné iniciovala udělování Evropské jazykové ceny Label kvalitním a inovativním projektům v oblasti jazykového vzdělávání. Česká republika ocenila první vítěze v roce 2002. Na jejich výběru spolupracuje DZS s MŠMT. Projekty musejí splňovat jak obecná kritéria, tak alespoň jednu z evropských nebo národních priorit. V letech 2014–2020 bylo podáno celkem 309 přihlášek, nejvíce (64) jich přišlo v roce 2019. Odborná porota vybírá každý rok 7–8 nejlepších, jejich přehled najdete na www.naerasmusplus.cz.

Evropský babylon

V roce 2014 spustila Evropská komise platformu Online jazyková podpora (OLS), na které si mohou účastníci mobility v programu Erasmus+ i v Evropském sboru solidarity otestovat úroveň svých jazykových znalostí a přihlásit se do bezplatných jazykových kurzů před cestou do zahraničí. Tuto službu využívá každoročně více než 350 000 lidí. Od roku 2017 mají erasmáci možnost stáhnout si do mobilu aplikaci Erasmus+, která je integrovaná nejen s OLS, ale také s platformou Online Learning Agreement (OLA). Mají tak přístup k veškeré dokumentaci spojené se svou mobilitou kdekoli a kdykoli. Aplikace jim navíc poskytuje tipy na zajímavé akce v místě pobytu i rady, jak

Mobilní aplikace Erasmus+

zvládnout život v cizině. Digitalizace procesů a rozvoj digitálních kompetencí patří mezi priority Evropské komise, a tak se přirozeně promítají nejen do obsahu podporovaných projektů, ale i do chodu samotného Erasmu+. Souvisí s tím například užší propojení programu s platformou eTwinning (online komunita učitelů MŠ, ZŠ a SŠ), spuštění platformy pro vzdělavatele dospělých EPAL nebo vznik nové iniciativy Erasmus+ Virtual Exchange. Ta umožňuje mladým lidem z Evropy a států jižního Středomoří účastnit se moderovaných online diskuzí, otevřených online kurzů a skupinových projektů. V letech 2018/19 se do těchto virtuálních výměn zapojilo přes 27 000 lidí.

Život v onlajnu

Horizontální priority

Erasmus+ není pouze o vzdělávání ve smyslu získávání informací, ale také o zajištění kvality vzdělávání, o uznávání získaných znalostí a dovedností, o rovném přístupu a dalších aspektech. Evropská komise stanovuje při vyhlašování grantových výzev důležitá horizontální témata, která musejí žadatelé ve svých projektech zohlednit. Některá se ve výzvách objevují pravidelně, jiná jsou specifická pro daný rok. V roce 2015 byla mezi prioritami výuka cizích jazyků. Následně se začal klást důraz na digitalizaci a sociální inkluzi. V roce 2018 byly podporovány projekty zaměřené na přínos evropského kulturního dědictví, letos přibyla priorita ochrany životního prostředí. Na platformě Erasmus+ Project Results najdete přehled všech schválených projektů, můžete je filtrovat podle různých kritérií včetně tématu.

Ne mnoho lidí ví, že program Erasmus+ podporuje také mezinárodní spolupráci v oblasti sportu. Sport může být součástí projektů ve všech sektorech formálního i neformálního vzdělávání jakožto prostředek k dosažení konkrétního vzdělávacího cíle. Podporu lze získat ale i přímo pro sportovní projekty. V tomto případě hovoříme o tzv. centralizovaných aktivitách, které schvaluje Výkonná agentura pro vzdělávání, kulturu a audiovizuální oblast v Bruselu. Žadatelé ze všech evropských zemí čerpají dotace z jednoho společného rozpočtu, který pro období 2014–2020 činil 265 milionů eur. V letech 2014–2018 bylo z celkového množství 2911 podaných žádostí podpořeno 828 projektů. Finance lze získat na tři typy akcí: partnerství pro spolupráci, partnerství pro spolupráci malého rozsahu a neziskové evropské sportovní akce.

Podpora je určena například na odstraňování diskriminace a hrozeb narušujících integritu sportu (doping, manipulace s výsledky zápasů, násilí), na dobrovolnickou činnost ve sportu, na sociální začleňování a vytváření rovných příležitostí, na budování povědomí o významu zdraví. Cílem by mělo být také sdílení a šíření zkušeností a znalostí o různých tématech týkajících se sportu. Do grantových řízení se každoročně zapojují i české organizace, a to jak v roli koordinátorů, tak partnerů. Mezi úspěšné žadatele patří třeba Sdružení dobrovolných aktivit INEX, Český horolezecký svaz nebo organizace Senior Fitness. Evropská komise iniciuje také každé září Evropský týden sportu (#beactive) a oceňuje zajímavé aktivity a osobnosti. Letos byl v kategorii „místní hrdina“ nominován český triatlonista Tomáš Slatava.

Sportem k porozumění

Vysokoškolské vzdělávání

Text: Barbora Nájemníková,
Michaela Horníková, Lucie Rychlá

ESN už není punk

Erasmus Student Network (ESN) se stará o mezinárodní studenty na českých vysokých školách od roku 2002. Od té doby došlo k mnoha organizačním změnám, ty nejzásadnější byly zavedeny v posledních sedmi letech. Organizace si stanovila jasnou vizi, zaměřila se na postupnou profesionalizaci a také rozšířila počet svých lokálních sekcí na současných 19. Kromě pořádání nespočetného množství kulturních a společenských akcí vymysleli členové ESN CZ oblíbenou poznávací soutěž Czech IT! Challenge, vyvinuli mobilní aplikaci pro erasmáky studující v České republice a iniciovali projekt Erasmus in Schools. Erasmus Student Network nyní působí na více než tisícovce vysokoškolských institucí ve 42 zemích a do roku 2025 plánuje vytvořit globální síť Erasmus Generation. Ještě více se chce zapojit do řešení společenských problémů, jako je klimatická změna nebo diskriminace menšin.

Nejvyhledávanější a nejznámější aktivitou Erasmus+ v rámci vysokoškolského sektoru jsou bezpochyby takzvané mobility osob, tedy zahraniční výjezdy studentů a zaměstnanců vysokoškolských institucí. Kromě Evropy se zájemci mohou jet vzdělávat i do dalších států světa (mobility mezi programovými a partnerskými zeměmi), přičemž výběr možných destinací se každoročně zvyšuje.

Studuj. Stážuj. Vyjeď!

Za studií nebo na pracovní stáž vyjíždí ročně zhruba osm tisíc českých erasmáků, jejich počet ale v posledních letech mírně klesá. I proto se Dům zahraniční spolupráce rozhodl na přelomu roku 2018/19 spustit propagační kampaň *Studuj. Stážuj. Vyjeď*, která měla za cíl studenty k výjezdu motivovat. Pozitivní vývoj v počtu žádostí bohužel ovlivnila letošní

pandemie. Současná situace však umožnila rozjet nové formy mobility – virtuální a kombinované, které budou součástí nabídky i v novém programovém období Erasmus+.

Česká republika naopak láká zahraniční studenty čím dál tím více, ročně jich k nám přijede kolem 10 tisíc. Nejčastěji pocházejí ze Španělska, Francie nebo Slovenska. Francie a Španělsko patří k oblíbeným destinacím zase u českých studentů, vede ale

Německo. U vysokoškolských zaměstnanců je oblíbené Slovensko, Polsko a Španělsko, zahraniční pedagogové k nám přijíždějí nejčastěji z Polska, Slovenska a Německa. Vysokoškolské zaměstnanci jezdí do ciziny na krátkodobá školení nebo výukové pobyty v délce dvou dnů až dvou měsíců. A zájem o tyto mobility roste.

Studentské a zaměstnanecké mobility

V souladu s vizí o vytvoření Evropského vzdělávacího prostoru a narůstající potřebou digitalizace zavádí Evropská komise Iniciativu Evropské studentské karty, která nepředstavuje pouze kartičku s lepším přístupem ke službám pro studenty, ale jde zejména o zjednodušení všech administrativních procesů spojených s mobilitou. S tím souvisí i nutnost přechodu na online formu studijních smluv (Learning Agreement), výsledků studia a podobně. Již v roce 2017 byla spuštěna platforma Online Learning Agreement (OLA), která studentům umožňuje připravit a uzavřít studijní smlouvy jen pomocí několika kliknutí. Pro posílení bezpečnosti navíc budou studenti brzy moci využívat přístup přes eduGAIN. V akademickém roce 2021/2022 budou muset digitální verzi Learning Agreement povinně používat všechny univerzity zapojené do Erasmu+. Digitalizace čeká i meziinstitucionální smlouvy, výpisy studijních výsledků nebo nominace na výjezdy.

Kromě populárních studijních pobytů v zahraničí podporuje program Erasmus+ také projekty strategických partnerství. Jde o dlouhodobou formu spolupráce v délce dvou až tří let, jejímž cílem je vytvářet inovativní vzdělávací postupy, které přispívají ke zkvalitňování výuky. Partnerství tvoří minimálně tři organizace ze tří programových zemí. Zapojit se do nich mohou nejen vysokoškolské instituce, ale také neziskové organizace, veřejné orgány nebo podniky. Projekty se každý rok zaměřují na různé priority, například digitalizaci, životní prostředí nebo rozvoj internacionalizace.

Přestože cílem těchto projektů nejsou mobility osob, i v rámci strategických partnerství mohou účastníci vyjet do zahraničí. Financovat lze krátkodobá i dlouhodobá školení zaměstnanců a studenti mohou využít intenzivních studijních programů nebo kombinace fyzické a virtuální mobility.

Centralizované aktivity pětikrát jinak

Erasmus bez papírů

Některé aktivity v rámci programu Erasmus+ spravuje přímo Výkonná agentura pro vzdělávání, kulturu a audiovizuální oblast (EACEA) se sídlem v Bruselu. V sektoru vysokoškolského vzdělávání podporuje pět různých programů.

Erasmus Mundus (EMJMD) je prestižní studijní program, jehož organizaci zajišťuje mezinárodní konsorcium vysokoškolských institucí. Uděluje stipendia výjimečným studentům z celého světa, kteří mohou studovat společné magisterské programy vytvořené ve spolupráci několika univerzit. V České republice koordinuje například Univerzita Palackého v Olomouci dvouletý program GLODEP, který se zaměřuje na oblast mezinárodního rozvoje.

Znalostní aliance jsou nadnárodní projekty, které propojují vysokoškolské instituce a podniky s cílem podpořit rozvoj inovací, podnikání a sdílení zkušeností. V Česku se do těchto aliancí zapojila například Univerzita Pardubice, Potravinářská komora nebo Česká spořitelna.

V roce 2017 se Evropská komise zavázala vytvořit síť „Evropských univerzit“, které umožní rozvoj excelentní spolupráce mezi zapojenými institucemi. V roce 2019 bylo vybráno 17 projektů univerzitních aliancí, mezi nimi i dva s českými partnery, do kterých je zapojena Univerzita Karlova (aliance 4EU+) a Masarykova univerzita (aliance European Digital UniverCity).

Program Jean Monnet prosazuje výuku a výzkum evropské integrace po celém světě. Podporuje mimo jiné projekty zaměřené na posílení dialogu mezi akademií a tvůrčí politik. **Projekty budování kapacit** jsou partnerství v oblasti vysokého školství zaměřená na modernizaci a internacionalizaci.

Spolupráce univerzit napříč Evropou

FOTO: UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

Odborné vzdělávání a příprava

Text: Kristýna Navrátilová,
Paulína Števíková, Jaromír Coufalík

V roce 2016 iniciovala Evropská komise novou kampaň na podporu odborného vzdělávání a přípravy – Evropský týden odborných dovedností neboli VET Skills Week. Koná se vždy v druhé polovině roku a záštitu nad jeho organizací přebírá stát, který v daném období předsedá Radě EU. V roce 2022 dostane tuto příležitost i Česká republika. Cílem iniciativy je představit odborné vzdělávání a přípravu jako atraktivní, kvalitní a perspektivní oblast studia, která výraznou měrou přispívá k rozvoji inovací a konkurenceschopnosti v Evropě. Koordinací kampaně v ČR byl zatím pokaždé pověřen Dům zahraniční spolupráce, který nabízí podporu nejen jednotlivým organizátorům akcí, ale pořádá i svoje vlastní. Tou zatím největší byl v roce 2019 Veletrh odborných dovedností VET Fest, v rámci kterého si mohli návštěvníci vyzkoušet, co se učí žáci odborných škol. Evropské motto kampaně je #DiscoverYourTalent.

Evropský týden odborných dovedností

Na zkušenou do zahraničí

Pobyt v zahraničí s programem Erasmus+ není pouze výsadou vysokých škol. Na zkušenou do ciziny mohou vyslat své žáky i zaměstnanci také střední a vyšší odborné školy a učiliště.

V letech 2014–2020 bylo v sektoru odborného vzdělávání a přípravy podpořeno celkem 943 projektů mobilit, do kterých se zapojilo přes 20 tisíc účastníků. Nejčastěji vyjížděli žáci oborů Obchod, Hotelnictví, Vzdělávání, Strojírenství a IT. Mezi oblíbené destinace patří Velká Británie, Německo, Itálie, Slovensko, Irsko a Španělsko.

Na stáži tráví žáci zpravidla dva až tři týdny. Od výzvy 2018 se ale mohou hlásit i na dlouhodobější pobyty v délce trvání tři měsíce až jeden rok (tzv. mobility ErasmusPro). V zahraničí se

vzdělávají i zaměstnanci škol. Každý rok jich vyjedou v rámci profesního rozvoje na výukový pobyt nebo stínování zhruba tři stovky.

Příkladem úspěšného realizátora stáží je umělecká škola AVE ART Ostrava, která dlouhodobě spolupracuje s partnery ve Španělsku, Itálii a na Slovensku. Během stáží mají žáci a studenti možnost seznámit se s uměleckými technikami, které u nás nejsou běžné. Mobilit se účastní i místní pedagogové, kteří využívají nově získané znalosti a dovednosti i po návratu během výuky. Z projektu tak má užitek celá škola, nejen několik přímých účastníků. Tento příklad ukazuje, že projekty mobilit mohou mít širší dopad na rozvoj škol – někde zavádějí nové postupy a technologie, jinde mění dokonce skladbu oborů.

Inovace v odborném vzdělávání

Stejně jako v ostatních sektorech vzdělávání podporuje program Erasmus+ vytváření strategických partnerství i mezi organizacemi aktivními v oblasti odborného vzdělávání a přípravy. Tyto projekty zjednodušují přístup k metodám, postupům a technologiím používaným v jiných zemích a umožňují vytvářet inovativní výstupy.

V letech 2014–2020 se české organizace zapojily do více než 300 strategických partnerství, přičemž v 95 z nich zastávaly roli koordinátora. Nejčastěji se účastní střední odborné školy, nevládní organizace a vysoké školy, ale také firmy a výzkumné ústavy.

Mezinárodní úspěch

Mezi úspěšné příklady spolupráce patří projekt „Česko-slovenská kulturní stopa v Bulharsku“ Střední umělecko-průmyslové školy sklářské z Valašského Meziříčí.

Projekt zkoumal přínos české a slovenské inteligence při budování bulharského státu na přelomu 19. a 20. století. Žáci uměleckých oborů natočili dva dokumentární filmy o životě českého architekta Josefa Šnitra a slovenského spisovatele Samuela J. Zacheje. Filmy byly následně představeny na mezinárodním filmovém festivalu Zlatý Rhyton v Plovdivu, kde sklídily velký ohlas.

Spolu se spuštěním programu Erasmus+ v roce 2014 byl v sektoru odborného vzdělávání a přípravy naplno zaveden Evropský systém kreditů v odborném vzdělávání, známý pod zkratkou ECVET. Základním kamenem systému jsou tzv. jednotky učení, které přesně popisují, jaké znalosti, dovednosti a kompetence si má účastník zahraniční stáže osvojit. ECVET tak následně usnadňuje uznávání výsledků učení, zvyšuje transparentnost kvalifikací a zásadním způsobem přispívá ke zkvalitňování průběhu stáží. Potvrzují to i analýzy, které si nechal DZS zpracovat. S implementací systému ECVET pomáhá v České republice národní tým expertů, který žadatelům o grant v programu Erasmus+ a realizátorům projektů mobility vysvětluje jeho výhody a způsob použití. Díky tomu bylo již v roce 2017 připraveno 99 % projektů na principech ECVET. Stejně zásady se budou využívat i v dalším programovém období.

Zlepšování kvality stáží

Síť Euro-učňů

V souvislosti s Novou agendou dovedností pro Evropu vznikla v roce 2017 za spolupráce několika národních agentur programu Erasmus+ iniciativa EuroApprentices Network neboli Síť Euro-učňů. V současnosti je do ní zapojeno 10 evropských zemí včetně Česka. Do sítě se mohou přihlásit žáci i absolventi odborných škol, kteří se zúčastnili stáže s programem Erasmus+ odborné vzdělávání a příprava a kteří mají chuť podělit se o svou zkušenost s vrstevníky i veřejností. Účastní se například akcí v rámci Evropského týdne odborných dovedností. Členové mají možnost lépe se poznat na národních a mezinárodních setkáních, kde jsou pro ně připraveny i různé workshopy a exkurze. V roce 2018 jelo několik českých Euro-učňů do Vídně, loni letěli na Maltu. Více zjistíte na www.naerasmusplus.cz.

Školní vzdělávání

Text: Hana Onisková, Michaela Švédová, Markéta Beťková, Tina Škočilová

Initiativa eTwinning již 15 let umožňuje mezinárodní spolupráci mateřských, základních a středních škol napříč Evropou. Od roku 2014 je nedílnou součástí programu Erasmus+. Celkem tuto platformu využívá na 842 000 tisíc učitelů z více než 211 000 škol. V České republice je registrováno téměř 11 500 učitelů ze 4140 škol. Učitelé mohou prostřednictvím eTwinningu organizovat aktivity pro své žáky, vzájemně spolu komunikovat a sdílet své vzdělávací postupy, účastnit se vzdělávacích akcí a online seminářů nebo pracovat na společných projektech se zahraničními partnery. eTwinningový projekt lze charakterizovat jako spolupráci dvou a více škol z různých zemí, které realizují vzdělávací aktivity na dálku za pomoci digitálních technologií. Pro svůj další profesní rozvoj mohou učitelé využít také bezplatné online kurzy na portálu European Schoolnet Academy nebo tutoriály pro výuku programování na webu www.codeweeek.eu.

Evropská online komunita učitelů

FOTO: ZÁKLADNÍ ŠKOLA HLUČÍN

Vzdělávání učitelů v zahraničí

Program Erasmus+ podporuje také profesní rozvoj zaměstnanců mateřských, základních a středních škol, kteří mohou vyjet do zahraničí na různé vzdělávací pobyty. V České republice je o tuto nabídku velký zájem, od roku 2014 ji využilo přes 5000 účastníků projektů mobility. Zaměstnanci škol jezdí nejčastěji na kurzy (82 %), dále pak na stínování či výukový pobyt (18 %). Mezi priority mnoha českých škol patří podpora výuky cizích jazyků, ať už jde o zlepšování znalostí samotných učitelů, nebo o zkvalitňování výuky žáků.

Inovování jazykové výuky je důležité i pro Základní školu Přimda v Tachově, kte-

rá v roce 2017 vyslala do zahraničí několik učitelů v rámci projektu ŽIJEME V EVROPĚ. Během pobytu v Irsku, Rakousku a Velké Británii získaly nové poznatky a naučily se moderní výukové metody a postupy. Svoje zkušenosti následně využily ke zatraktivnění výuky na domácí škole, což přispělo i ke zvýšení motivace žáků se cizí jazyky učit. Projekt dále umožnil škole zavést metodu CLIL do hodin nejjazykových předmětů a u jednoho předmětu upravit osnovy. Učitelky se o nové zkušenosti podělily nejen se svými kolegy, ale díky zapojení do komunity eTwinning sdílejí své poznatky i s dalšími českými učiteli. ✕

V sektoru školního vzdělávání podporuje program Erasmus+ i takzvaná Partnerství škol. Na rozdíl od projektů strategických partnerství se do nich mohou zapojit pouze mateřské, základní a střední školy registrované v Rejstříku škol MŠMT. Spolupráci mohou navázat s dvěma až šesti zahraničními partnery. Jejich cílem je práce na společném tématu, sdílení zkušeností a tvorba výstupů, které mohou využít i nezapojené školy. V rámci těchto projektů lze realizovat školení učitelů, krátkodobé výměny žáků, ale také dlouhodobé mobility žáků i učitelů. V České republice se v letech 2014–2020 zapojilo 461 škol do 842 projektů. Nejčastěji se zaměřovaly na témata: nové technologie a digitální kompetence, kulturní dědictví, kreativita a kultura.

Úspěšným příkladem je dvouletý projekt TOGETHER, na kterém spolupracovalo Gymnázium Jana Blahoslava v Přerově s partnery v Itálii a Velké Británii. Společně chtěli pomoci menšinám a podpořit integraci znevýhodněných žáků. Česká škola řešila například vysokou nezaměstnanost v regionu podporou romských žáků. Britská škola se zaměřila na začleňování žáků somálského původu, jejichž mateřštinou není angličtina. Italská škola chtěla pomoci dětem migrantů žijících na venkově, kde nejsou místní obyvatelé vůči nově přichozím příliš vstřícní.

Důležitou součástí byly projektové dny, kdy měli znevýhodnění žáci a jejich rodiny možnost představit svou kulturu, tradice i způsob života. V rámci projektu se i ostatní žáci a učitelé učili respektu a toleranci. Ke komunikaci a sdílení materiálů využívaly školy platformu eTwinning. ✕

Partnerství škol

FOTO: GYMNÁZIUM JANA BLAHOHLAVA

Strategicky ke zkvalitnění výuky

FOTO: NAKLADATELSTVÍ DR. JOSEF RAABE

V rámci projektů Strategické spolupráce se mohou na zkvalitňování výuky a řešení aktuálních problémů školského sektoru podílet kromě škol také další instituce. V České republice bylo v období 2014–2020 finančně podpořeno celkem 46 těchto projektů. Zapojilo se do nich 275 organizací z různých evropských zemí, nejčastěji šlo o neziskové organizace, zřizovatele škol a univerzity.

Jedním z úspěšných žadatelů bylo Nakladatelství dr. Josef Raabe, které se prostřednictvím projektu WELCOME zaměřilo na inkluzi v mateřských školách. Na projektu spolupracovalo osm organizací z Česka, Slovenska a Bulharska. Pro předškolní děti a pedagogy vyvinuly vzdělávací nástroje, které pomáhají

Společná řešení

integraci dětí se speciálními vzdělávacími potřebami do běžné třídy – s respektem k individuálním potřebám každého dítěte a s cílem posunout jeho vzdělávací kapacitu na maximum. Projekt také aktivně využíval inovativní technologie ve výuce.

Organizace společně vyvinuly mobilní aplikaci WELCOME IDEA, která je zdarma dostupná ve čtyřech jazycích, včetně češtiny a angličtiny. Nabízí různé druhy aktivit a věnuje se celkem šesti různým oblastem v rozvoji dítěte. V rámci projektu vznikl i manuál pro učitele, který obsahuje metodickou a teoretickou část. Více informací o projektu včetně všech materiálů najdete na stránkách <http://e-welcome.eu>. ✕

Neformální vzdělávání mládeže

Text: Martina Horváthová, Lucie Rott Beneschová, Tomáš Berný, Václav Mottl, Soňa Hoigerová

Strategická partnerství v programu Erasmus+ mládež umožňují přenos dobré praxe, know-how a inovací s dopadem na neformální vzdělávání mladých lidí. Od roku 2014 bylo v Česku podpořeno 61 projektů v hodnotě 6,6 milionu eur. Z celkového počtu 393 žádostí uspělo zhruba 16 %. Do projektů se zapojilo téměř 7000 mladých lidí v průměrném věku 21 let. Čeští žadatelé nejčastěji spolupracují se slovenskými organizacemi, které tvoří téměř polovinu všech partnerů, dále s organizacemi z Polska a Estonska. Až 40 % všech realizovaných projektů bylo inkluzivních, účastníci se jich tedy mladí lidé se zdravotním postižením nebo s omezenými příležitostmi. Inkluze patří také k nejčastějším tématům, kterým se projekty věnují. Další oblíbená témata jsou aktivní participace mládeže, inovativní osnovy a vzdělávací metody nebo kariérové poradenství a problematika nezaměstnanosti mladých.

Důraz na inkluzi

Na úspěšný program Evropské dobrovolné služby navázal v roce 2018 Evropský sbor solidarity. Určen je mladým lidem ve věku 18–30 let. U nás je zatím populárnější mezi ženami (65 % účastníků). Finančně podporuje čtyři typy aktivit – dobrovolnické projekty, dobrovolnická partnerství, solidární projekty, stáže a pracovní místa. Celkový rozpočet programu na období 2018–2020 činil více než 375 milionů eur. V České republice bylo z 350 grantových žádostí podpořeno 250 projektů. České dobrovolníky láká především Francie, Německo a Turecko. Zájem mají hlavně o projekty zaměřené na téma mezikulturní vzdělávání, kreativita a životní prostředí, důležitý je pro ně i osobnostní rozvoj. Do Česka míří hlavně dobrovolníci z Francie, Španělska a Německa.

Podpora solidarity v Evropě

Dobrovolnické projekty přispívají k interkulturnímu obohacení místních komunit, rozvoji venkova a k navázání další spolupráce. Sami dobrovolníci uvádějí, že si díky pobytu zlepšili svoje komunikační, jazykové a organizační dovednosti a více se otevřeli odlišným kulturám a názorům.

Důležitým aspektem Sboru solidarity je inkluze, mladým lidem s omezenými příležitostmi nabízí více možností než předchozí program. Zhruba 30 % účastníků dobrovolnických projektů podpořených v ČR tvořila znevýhodněná mládež (většinou šlo o kulturní, sociální nebo jazykové překážky).

Více o programu najdete na stránkách www.sbor solidarity.cz nebo na Evropském portálu pro mládež.

Mezinárodní výměny mládeže

Evropská informační síť pro mládež a pracovníky s mládeží – Eurodesk – slaví v letošním roce 30. výročí založení. Za tu dobu využily jejích služeb statisíce mladých Evropanů. Síť působí již ve 36 zemích a od roku 1998 také v České republice. Kromě toho, že funguje jako základní informační rozcestník pro zájemce o studium, práci nebo dobrovolnictví v zahraničí, podporuje také rozsáhlou síť regionálních partnerů. V České republice spolupracuje s 27 partnery ve 12 krajích. Jejich koordinaci má na starost Dům zahraniční spolupráce, který jim nabízí různá školení, informační nástroje a další podporu pro zkvalitňování jejich činnosti. Mezi významné iniciativy Eurodesku patří kampaň Time to Move nebo udělování ceny Eurodesk Awards inspirativním projektům zaměřeným na rozvoj mládeže. V roce 2019 navštívilo stránky www.eurodesk.cz přes 93 000 lidí a další sledují také novinky na sociálních sítích.

Eurodesk slaví třicetiny

Mobility osob v sektoru mládeže navazují na předešlý program Mládež v akci (2007–2013). Jde o podporu v neformálním vzdělávání prostřednictvím projektů mezinárodních výměn mládeže pro osoby ve věku 13–30 let. Každý projekt musí mít alespoň jednoho zahraničního partnera. V letech 2014–2020 se do podpořených projektů zapojilo přes 21 tisíc účastníků, z nichž 27 % tvořili mladí lidé s omezenými příležitostmi. Mezi oblíbená témata projektů patří kultura, inkluze, mezikulturní vzdělávání, občanství EU a demokracie. Nejčastěji se jezdí do Itálie, Polska,

Přes 21 tisíc účastníků

Španělska nebo Rumunska. Mladé účastníky motivuje hlavně možnost získat nové zkušenosti, zlepšit se v cizím jazyce, poznat novou zemi, ale také zábava. Pracovníky s mládeží láká zejména profesní rozvoj. Hodnocení účastníků potvrzují, že si 96 % z nich zlepšilo své jazykové dovednosti a 94 % dovednosti obecně. Mladí také zmiňují, že díky pobytu v zahraničí zjistili více o rozmanitosti kultur a životním prostředí. Pracovníci s mládeží vidí přínos mobility v prohloubení svých znalostí o projektové práci, neformálních aktivitách a práci s mládeží jako takovou.

Dialog mládeže

Dialog mládeže je typ projektu, který umožňuje mladým lidem účast v diskusi s veřejnými činiteli, v demokratickém rozhodování a na tvorbě politik v oblasti mládeže. Jde o apolitický proces, který se nese v duchu „zapojovat, propojovat, posilovat“. Důležitá je hlavně aktivní účast mladých ve všech fázích. V období 2014–2020 bylo v Česku podpořeno 41 takových projektů, přičemž úspěšnost žadatelů byla 30%. Do projektů se zapojilo přes 16 tisíc účastníků, z nichž asi 7 % tvořili mladí lidé s omezenými příležitostmi. Většina „dialogů“ byla realizovaná na národní úrovni ve spolupráci s místními organizacemi. Oblíbené byly například informační semináře pro žáky a studenty o rozhodování v Evropské unii. Důležitou roli v informovanosti mládeže zastávají školy a univerzity.

Vzdělávání dospělých

Text: Lucie Kelblová, Gabriela Kabotová, Lucie Rychlá

Cesty prohlubování dovedností

Vyznat se v jízdním řádu, spočítat si útratu nebo si objednat elektronickou jízdenku – pro někoho běžná věc, pro jiného mohou tyto úkony představovat velký problém. V současné době žije v Evropě asi 70 milionů dospělých, kteří nezvládají základní početní operace, bojují se čtením a psaním a neumějí si poradit ani s nejjednoduššími IT nástroji, které je obklopují v běžném životě. Tyto osoby jsou pak velmi často ohroženy nezaměstnaností, chudobou a sociálním vyloučením. V červnu 2016 se proto Evropská komise zavázala, že všem obyvatelům Evropy pomůže získat alespoň minimální úroveň gramotnosti a podpoří další vzdělávání dospělých. Vznikla tak iniciativa *Upskilling pathways: New Opportunities for Adults* (Cesty prohlubování dovedností: nové příležitosti pro dospělé), kterou v prosinci téhož roku přijala Rada EU jako závazné doporučení, a zapojily se do ní všechny evropské státy.

Erasmus+ nepodporuje pouze mezinárodní spolupráci v oblasti formálního vzdělávání, ale snaží se řešit i aktuální výzvy v oblasti vzdělávání dospělých, jako jsou proměny pracovního trhu, digitální gramotnost nebo migrace. Program umožňuje odborný rozvoj zaměstnanců širokého spektra organizací, které se dalšímu vzdělávání dospělých věnují, a přispívá tak k větší efektivitě i udržitelnosti jejich práce.

Od roku 2014 podpořil Erasmus+ v Česku přes 12 000 účastníků projektů vzdělávání dospělých. Evropská komise na tyto aktivity věnovala částku 15 583 942 eur, tedy zhruba 410 milionů korun. V rámci mobilit osob bylo realizováno 87 projektů, kterých se zúčastnilo 1117 vzdělavatelů dospělých. Největší zájem měli o vzdělávací kurzy a stínování v hostitelských organizacích. Mezi nejoblíbenější destinace patří Velká Británie, Itálie a Rakousko. V zahraničí pak účastníci tráví v průměru týden.

Této příležitosti využila například nezisková organizace Magdaléna z Mníšku pod Brdy, která se věnuje prevenci a léčbě různých typů závislostí. V rámci úspěšného projektu *Vzdělávání je cesta – Ecett Mobility* vyslala své zaměstnance na zkušenou k 12 zahraničním partnerům, kde si rozšiřovali svou odbornou kvalifikaci.

Kromě mobilit osob podporuje Erasmus+ také tzv. strategická partnerství. Cílem těchto projektů je vytváření, testování a zavádění inovativních metod ve vzdělávání a šíření příkladů dobré praxe. Trvají 12 až 36 měsíců a musejí v nich spolupracovat partneři z minimálně tří programových zemí. V sektoru vzdělávání dospělých získalo grant 61 takových projektů a zapojilo se do nich 10 854 účastníků. Mezi úspěšné žadatele patří třeba APERIO – společnost pro zdravé rodičovství, která se svými zahraničními partnery vyvinula online kurz pro rodiče samoživitele.

Investice do vzdělavatelů dospělých se vyplácejí

V letech 2011–2012 se Česká republika zapojila do mezinárodního výzkumu OECD zaměřeného na testování gramotnosti dospělých – *Programme for the International Assessment of Adult Competencies (PIAAC)*. Jeho realizaci zajišťoval i Dům zahraniční spolupráce. Zkoumala se čtenářská a numerická gramotnost a schopnost řešit problémy v prostředí informačních technologií. Respondenti řešili praktická cvičení, která vycházela z reálného života. Počítali například, kolik budou potřebovat barvy na vymalování pokoje, jak se dostat podle jízdního řádu do určitého místa či jak si spočítat výši úroků. Nejlepších výsledků dosáhli dospělí z Japonska, Finska a Nizozemska. Češi byli nadprůměrní v matematických dovednostech, jinak průměrní. Výsledky šetření byly zohledněny v mnoha vzdělávacích strategiích včetně programu Erasmus+. Výzkum PIAAC proběhne znovu v letech 2022–2023, kromě Česka se do něj zapojí dalších 32 států.

Důležitým mezníkem pro vzdělavatele dospělých v Evropě bylo založení online platformy EPALE (**e**Platform for **A**dult **L**earning in **E**urope) v roce 2015 a její propojení s programem Erasmus+.

Platforma je virtuálním prostorem pro všechny, kteří se zabývají vzděláváním dospělých včetně pedagogů, školitelů, poradců, výzkumníků a politiků. Otevírá jim cestu k aktuálním trendům, mezinárodním studiím nebo výměně zkušeností ve všech oblastech vzdělávání dospělých. Je dostupná ve 24 jazycích Evropské unie, ale obsah jednotlivých jazykových mutací se liší. Nejedná se tedy o překlady stejných textů, ale o originální materiály publikované v každé zemi.

EPALE svým členům dále umožňuje vzájemné propojení a učení prostřednictvím blogových příspěvků, diskuzních fór a nástroje Hledání partnerů, který je užitečný například při

Sít pro kariérové poradce

Testování gramotnosti dospělých

plánování mezinárodních projektů s podporou programu Erasmus+. Organizace zde mohou partnery poptávat, nebo naopak nabízet své vlastní zkušenosti ostatním.

Praktickou pomůckou je také Kalendář událostí, ve kterém lze jednoduše vyhledávat podle různých filtrů, jako je typ akce, téma nebo jazyk. Členové mají navíc možnost vkládat do kalendáře pozvánky na vlastní akce a nabízet je českým i zahraničním zájemcům. Pro přístup ke všem funkcím platformy se stačí bezplatně registrovat na stránkách www.epale.cz.

Každodenní provoz EPALE řídí centrální podpůrné středisko s pomocí 38 národních podpůrných týmů po celé Evropě. V České republice tuto roli zastává Dům zahraniční spolupráce s finanční podporou Evropské komise a MŠMT. V celé Evropě je na této platformě registrováno 77 223 vzdělavatelů dospělých, v Česku ji aktivně využívá přes tisíc lidí.

Již v roce 1992 iniciovala Evropská komise založení sítě informačních center Euroguidance, které podporují spolupráci v oblasti celoživotního poradenství v Evropě. Dnes tato síť čítá 34 národních podpůrných středisek, která šíří příklady dobré praxe v oblasti poradenství, informují o možnostech zahraniční mobility a zprostředkovávají odborné i laické veřejnosti zkušenosti z jiných zemí.

V České republice působí centrum Euroguidance při Domu zahraniční spolupráce. V roce 2009 začalo jako první udělovat Národní cenu kariérového poradenství (NCKP). Soutěží se následně inspirovala další evropská centra a v současnosti se podobná cena uděluje v pěti zemích.

Do NCKP je možné přihlásit aktivity, projekty a služby kariérového poradenství v oblasti vzdělávání a zaměstnanosti pro děti, mládež i dospělé. Lze do ní nominovat i konkrétního poradce za jeho výjimečnou činnost v oboru. Každý ročník je tematicky zaměřený. Ten letošní reagoval na změny vyvolané pandemií covid-19 a ocenil nejlepší příklady v oblasti e-poradenství. Přehled vítězů i dalších registrovaných příspěvků je dostupný v ročence, která je volně ke stažení na www.euroguidance.cz.

Na stejných stránkách najdou návštěvníci také odkazy na další evropské sítě, které nějakým způsobem celoživotní vzdělávání a poradenství podporují. Patří sem třeba Europass, EURES, EPALE, Erasmus pro mladé podnikatele nebo Eurodesk. Web také nabízí přehled odborných publikací, praktických příruček a pozvánky na semináře a konference. V roce 2019 se například české centrum Euroguidance angažovalo v organizaci prestižní mezinárodní konference IAEVG, která se konala v Bratislavě a Brně.

Virtuální komunita EPALE

Celkový přehled

Počet účastníků zapojených do projektů mobility osob v letech 2014–2019

Účastníci programů		2014	2015	2016	2017	2018	2019	CELKEM
Školní vzdělávání	Zaměstnanci	602 645	483 1 386	520 828	689 955	756 1 136	289 586	3 339 5 536
	Žáci	2 996 2 341	2 918 2 756	3 053 3 298	3 653 3 739	3 383 3 717	2 150 1 980	18 153 17 831
Odborné vzdělávání a příprava	Zaměstnanci	224 338	208 339	111 407	115 261	124 309	95 149	877 1 803
	Studenti	6 546 6 614	6 291 7 225	5 870 7 657	5 469 8 552	5 401 7 886	5 319 7 486	34 896 45 120
Vysokoškolské vzdělávání	Stážisté	1 683 1 747	1 835 2 428	2 023 2 887	1 898 2 947	1 982 3 206	1 358 1 761	10 779 14 976
	Zaměstnanci	2 706 2 501	2 939 3 206	3 295 3 422	3 774 3 725	4 550 3 885	2 108 2 060	19 372 18 799
Vzdělávání dospělých	Zaměstnanci	95 117	152 342	146 81	165 163	277 156	99 153	934 1 012
Mládež	Mladí lidé	2 814 1 182	2 898 1 190	2 596 945	2 242 761	2 889 1 200	1 248 507	14 687 5 785
	Pracovníci s mládeží	1 150 632	1 383 1 154	1 384 1 208	1 083 1 074	1 206 1 003	590 599	6 796 5 670
	Dobrovolníci	118 148	138 131	110 154	139 284	95 136	x x	600 853
Celkový počet		18 934 16 265	19 245 20 157	19 108 20 887	19 227 22 161	20 663 22 634	13 256 15 281	110 433 117 385

110 433

Celkový počet vyjíždějících

Osoby vyjíždějící z ČR

Osoby přijíždějící do ČR

Země, kam účastníci nejčastěji vyjíždějí z ČR (2014–2019)

Země	Počet účastníků
1 Německo	12 470
2 Velké Británie	10 232
3 Španělsko	9 366
4 Slovensko	8 212
5 Itálie	6 880

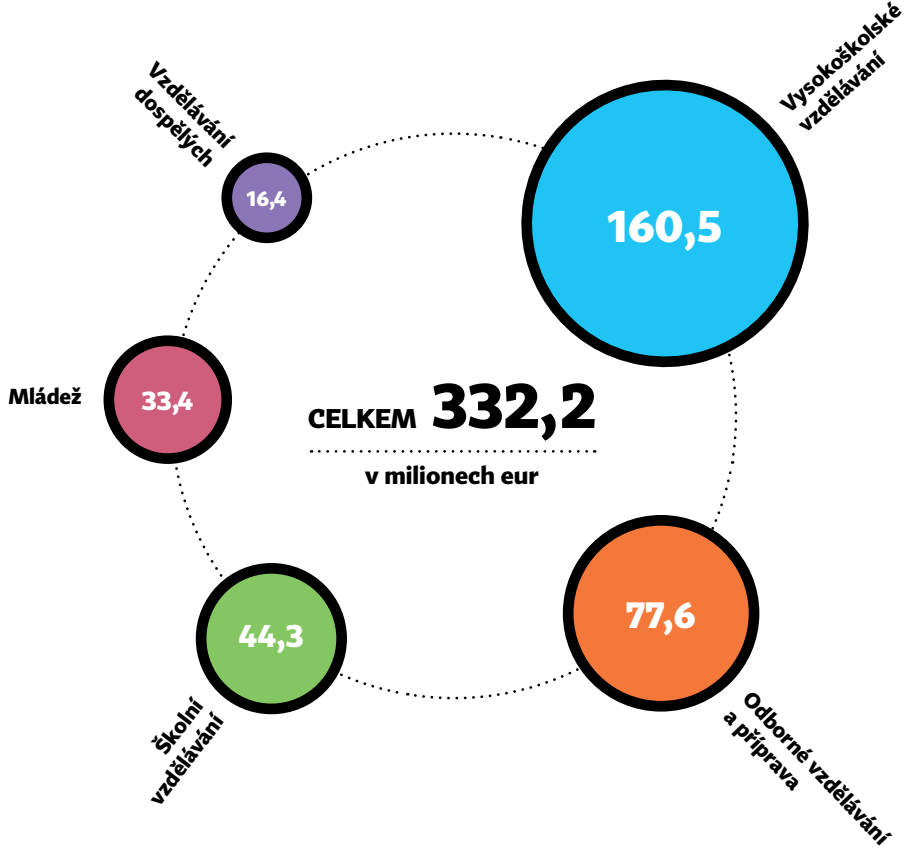
Země, odkud účastníci nejčastěji přijíždějí do ČR (2014–2019)

Země	Počet účastníků
1 Slovensko	16 418
2 Turecko	14 774
3 Francie	10 809
4 Polsko	10 654
5 Španělsko	10 381

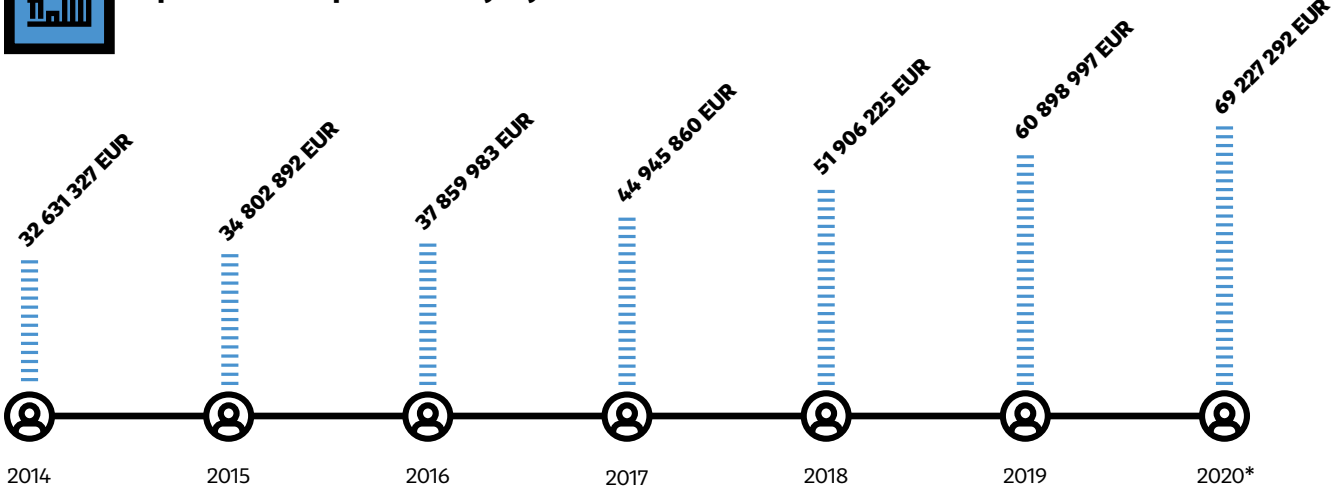
Rozpočet

Rozpočet programu Erasmus+ podle sektorů vzdělávání za výzvy 2014–2020

Rozpočet programu Erasmus+ pro Českou republiku za výzvy 2014–2020

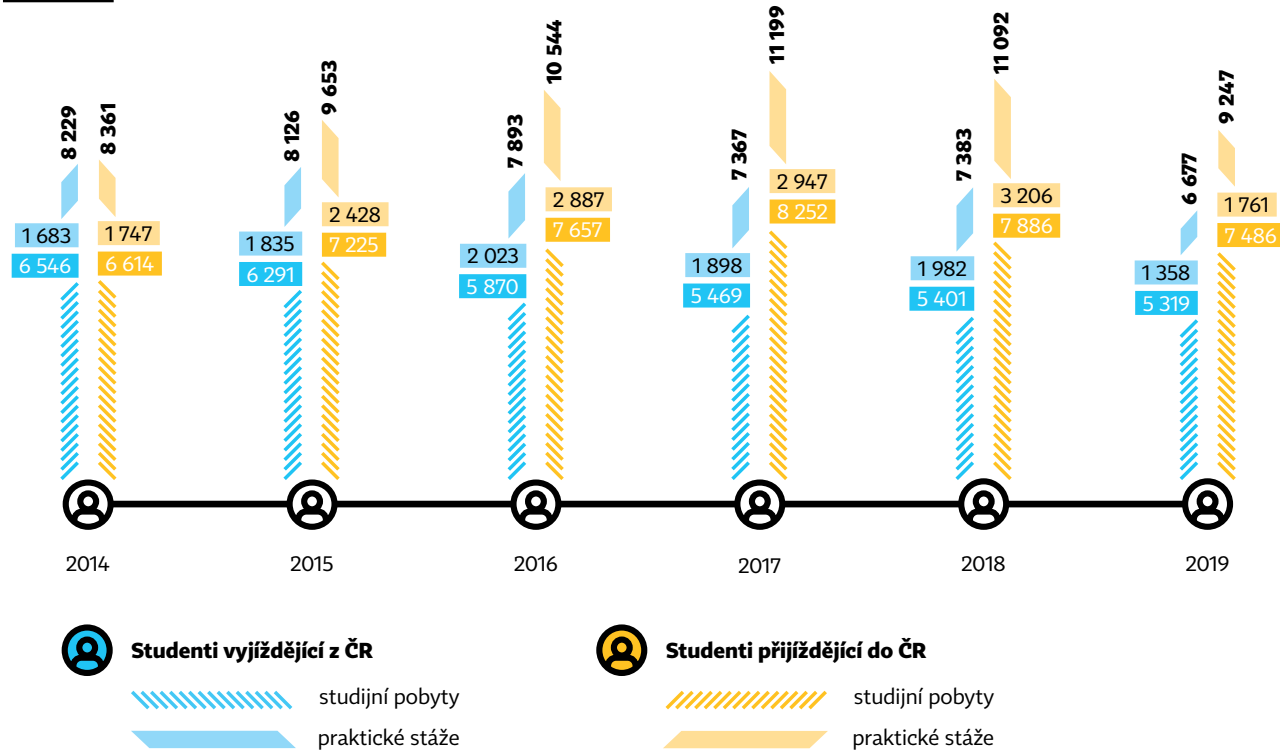

* zahrnuje i rozpočet z mimořádné výzvy vyhlášené na podzim 2020

Vysokoškolské vzdělávání

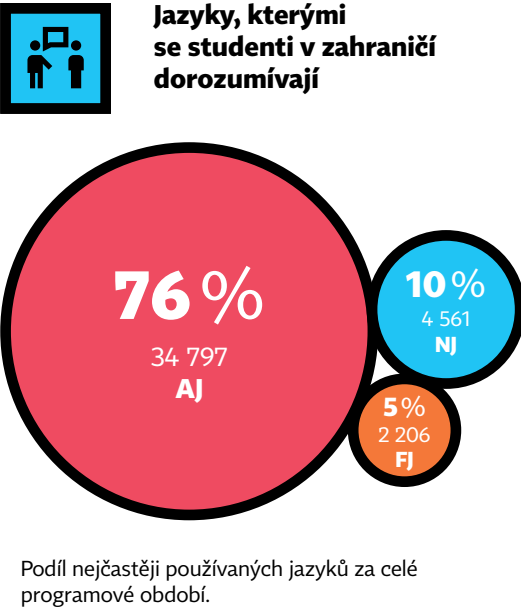

Kolik vysokoškoláků vyjelo na Erasmus+ do zahraničí a kolik jich přijelo do České republiky?

Top 5 oborů, které vyjíždějící studenti studují

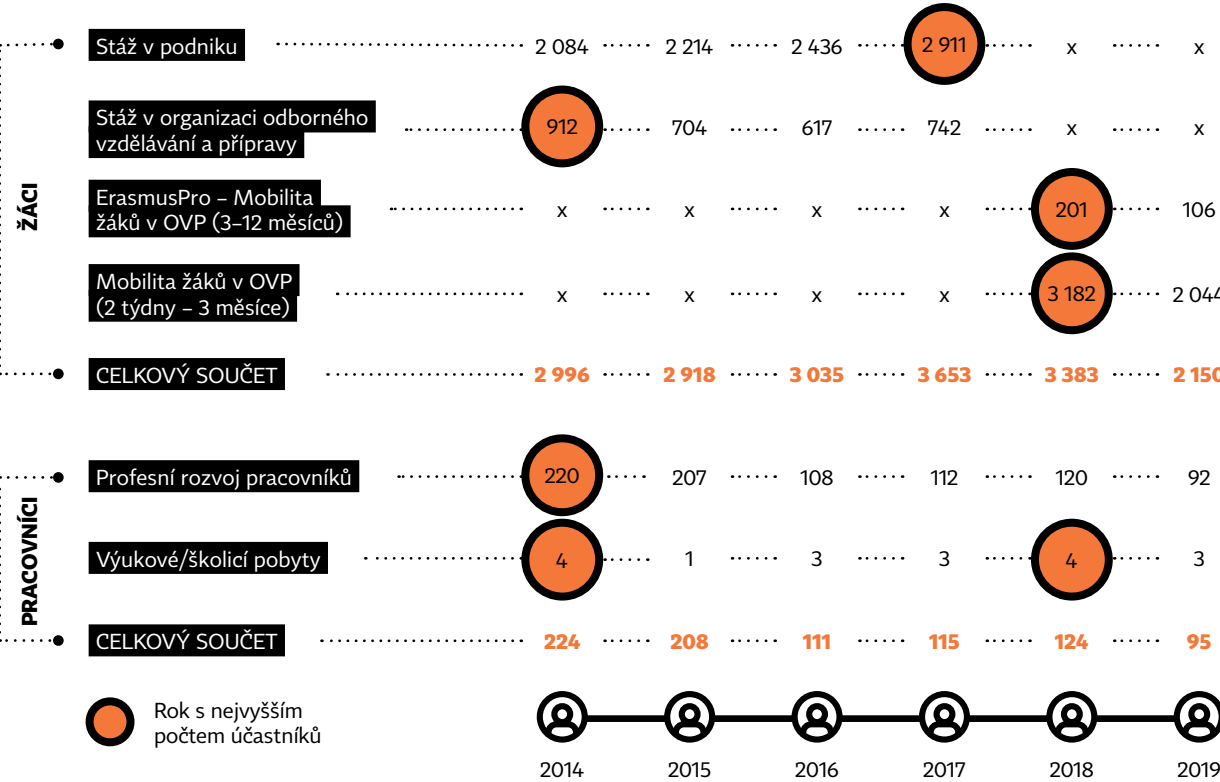
1. Obchod, administrativa a právo
2. Umění a humanitní vědy
3. Společenské vědy, žurnalistika a informační vědy
4. Technika, výroba a stavebnictví
5. Vzdělávání a výchova

Odborné vzdělávání a příprava (OVP)

Kolik žáků a pracovníků odborných škol vyjelo na zkušenou do zahraničí?

Top 5 oborů, které vyjíždějící žáci OVP studují

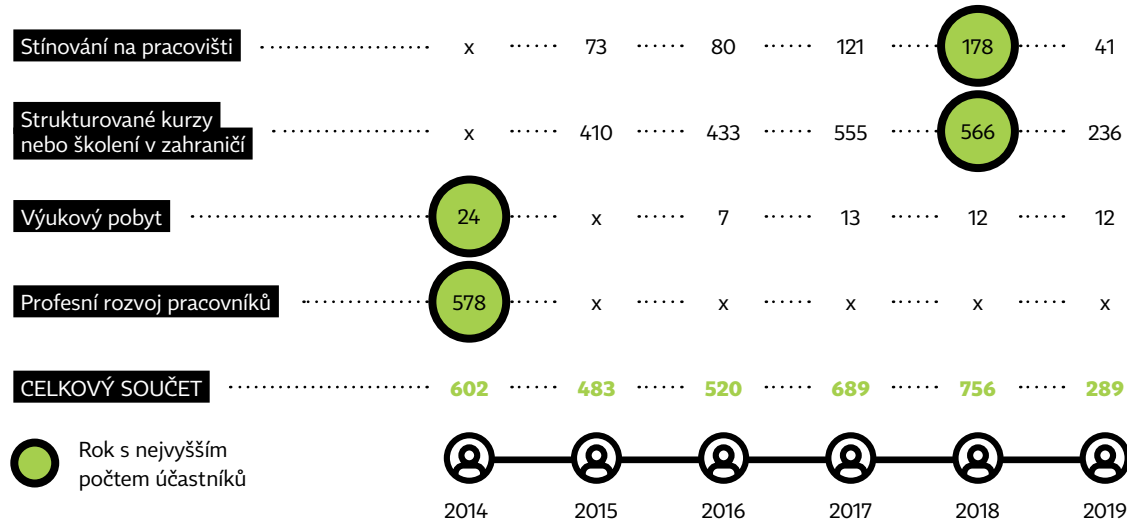
Obor	Počet vyjíždějících žáků za celé období
Technika, výroba a stavebnictví	4 739
Služby	3 130
Obchod, administrativa a právo	3 019
Zdravotní a sociální péče, péče o příznivé životní podmínky	1 739
Zemědělství, lesnictví, rybářství a veterinářství	1 317

Největší podíl vyjíždějících žáků tvoří osmnáctiletí (40 %).

Školní vzdělávání

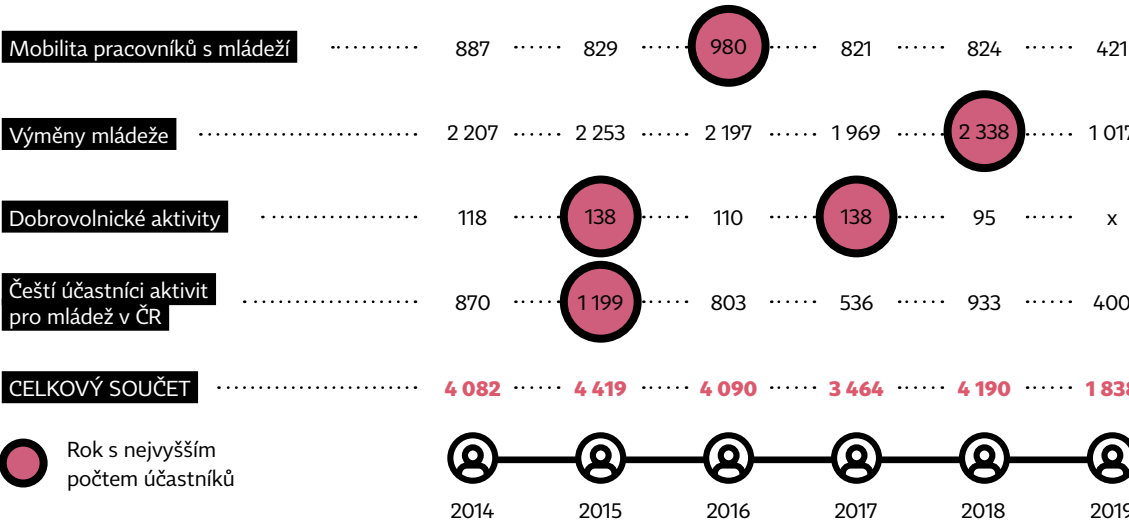
Kolik zaměstnanců škol se jelo
vzdělávat do zahraničí?

Neformální vzdělávání mládeže

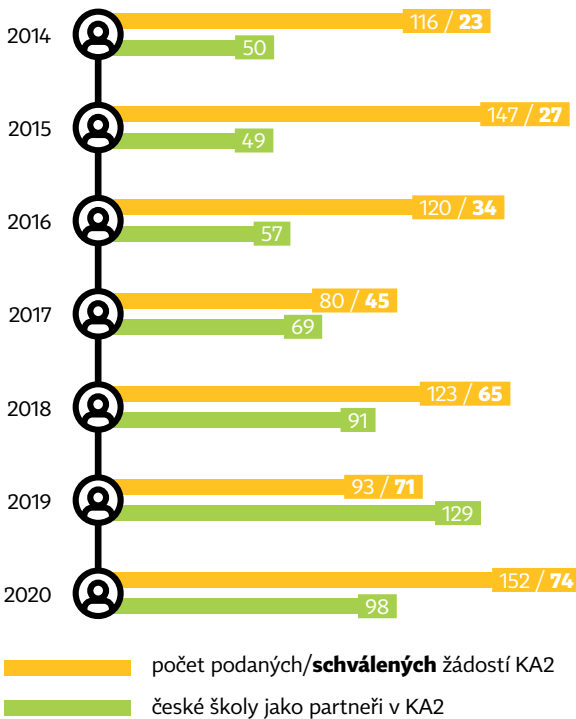
Kolik osob se zúčastnilo aktivit
neformálního vzdělávání v období 2014–2019?

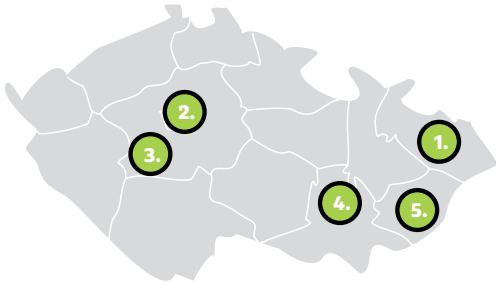
Účastníci jsou všichni, kteří se zapojili do projektových aktivit jak na národní, tak mezinárodní úrovni.

Do kolika projektů
spolupráce (KA2)
se zapojily české školy?

Top 5 neaktivnějších krajů ČR
v počtu podaných žádostí
od roku 2014

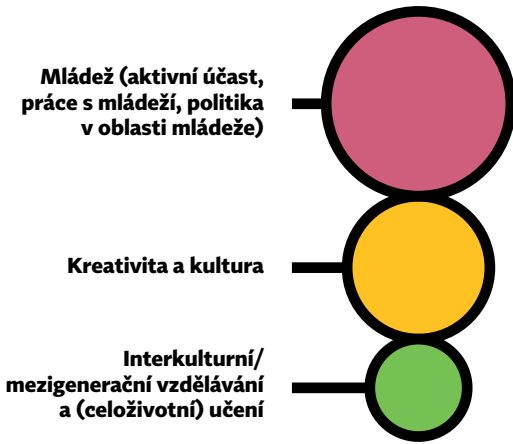
1. Moravskoslezský kraj
2. Hlavní město Praha
3. Středočeský kraj
4. Jihomoravský kraj
5. Zlínský kraj

339

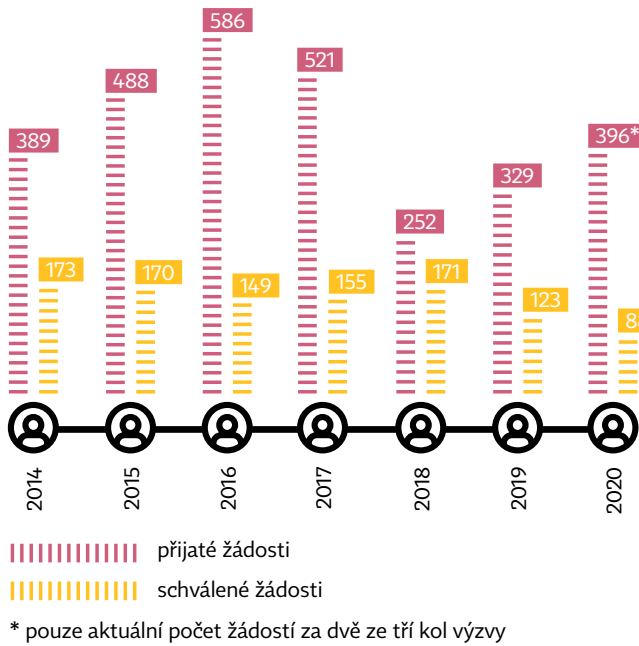
Celkový počet
schválených
žádostí

Top 3 nejčastější
témata projektů

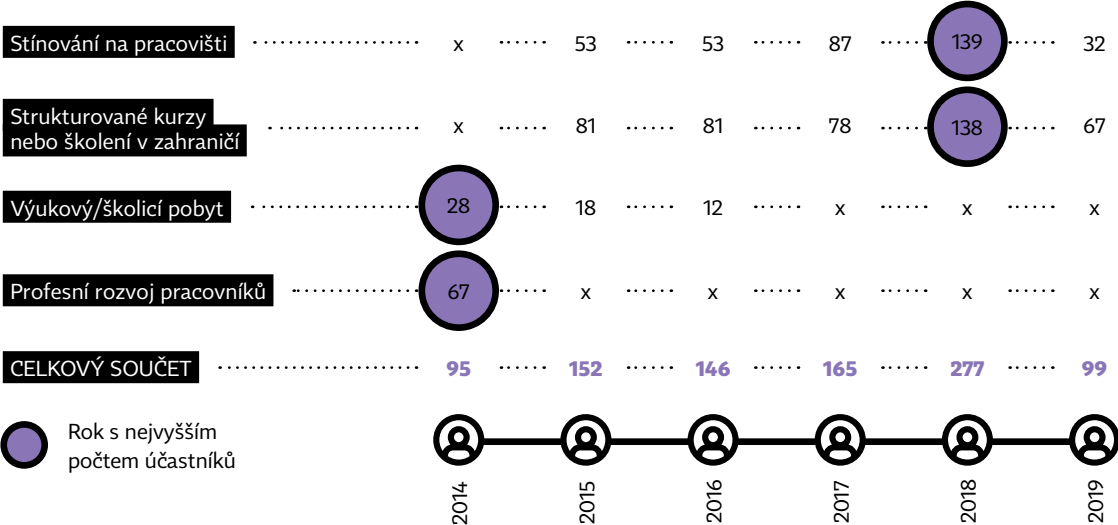
Počet podaných a schválených žádostí
(všechny typy projektů celkem)

Vzdělávání dospělých

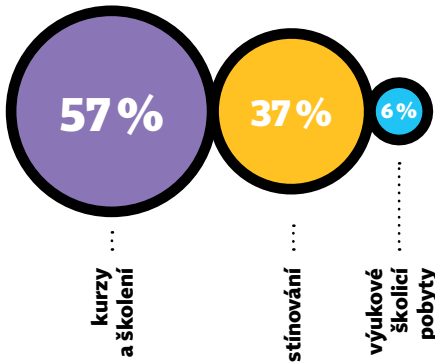
Kolik osob vyjelo na Erasmus+ v sektoru vzdělávání dospělých?

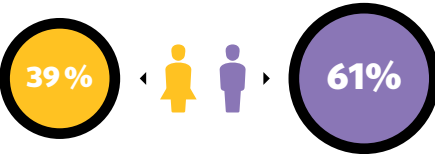
Profil typického účastníka

Top destinace	
ZEMĚ	POČET ÚČASTNÍKŮ
Velká Británie	143
Itálie	92
Španělsko	79
Německo	64
Finsko	56

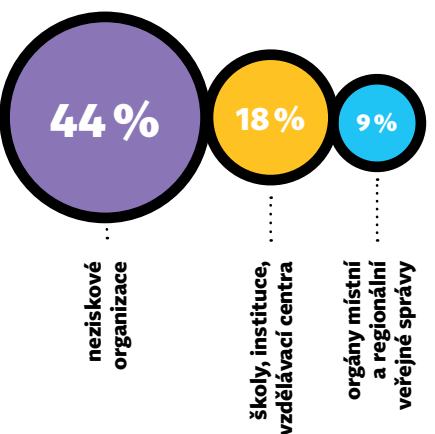
Oblíbené vzdělávací aktivity

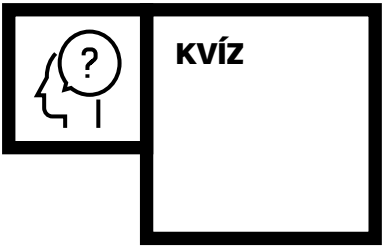
Genderové zastoupení účastníků

Typické vysílající organizace

Jak dobře znáte Erasmus+?

KVÍZ

1. Které ženě vděčíme za vznik programu Erasmus?

- A) britské premiérce Margaret Thatcher
- B) italské profesorce Sofie Corradi
- C) dánské královně Margrethe II.

3. V kterém roce se do Erasmu zapojila Česká republika?

- A) 1998
- B) 2000
- C) 2004

5. Který z těchto států NEPATŘÍ mezi tzv. programové země, s kterými mohou vzdělávací organizace navázat strategická partnerství?

- A) Spojené státy americké, Ghana, Indie
- B) Spojené království, Turecko, Norsko
- C) Spolková republika Německo, Itálie, Malta

7. V rámci, které iniciativy mohou mladí ve věku 18–30 let pomáhat na dobrovolnických projektech?

- A) Evropský sbor solidarity
- B) EPALE
- C) Jean Monnet

9. Komu slouží online platforma eTwinning?

- A) dobrovolníkům
- B) vysokoškolákům
- C) žákům a učitelům MŠ, ZŠ a SŠ

2. Jak dlouho už studijní výměny na evropské úrovni probíhají?

- A) 13 let
- B) 23 let
- C) 33 let

4. Kolik lidí už v rámci Erasmu vyjelo do zahraničí?

- A) přes 5 milionů
- B) přes 10 milionů
- C) přes 20 milionů

6. Jaký sektor vzdělávání podporuje platforma EPALE?

- A) školní vzdělávání
- B) vzdělávání dospělých
- C) neformální vzdělávání mládeže

8. Který z těchto programů NEPATŘÍ mezi tzv. centralizované aktivity?

- A) Erasmus+ Sport
- B) Erasmus+ Odborné vzdělávání a příprava
- C) Erasmus Mundus

10. Jak se nazývá spolek, který pomáhá zahraničním studentům během pobytu na hostitelské univerzitě?

- A) Síť Euro-učňů
- B) Eurodesk
- C) Erasmus Student Network

Správné odpovědi:
1B, 2C, 3A, 4B, 5A, 6B, 7A, 8B, 9C, 10C

Díky Erasmu+ jsem...

Vzdělávání dospělých

Romana Bélová

- náměstkyně ředitelky ve Slezské diakonii
- vzdělávací pobyt v italském Terstu v rámci projektu DUŠE

Do Terstu jsme vyjeli prozkoumat reformu psychiatrické péče, která tam probíhala od 70. let kompletním uzavřením velké psychiatrické nemocnice se stovkami lůžek a vytvořením sítě komunitních služeb pro osoby s duševním onemocněním. Bylo pro mě velmi inspirující a motivující získat reálnou představu o jednotlivých prvcích reformy, nastavení spolupráce mezi sektory a navštívit konkrétní projekty sociálního podnikání, bydlení a volnočasových aktivit pro osoby s duševním onemocněním. Ve Slezské diakonii se zapojujeme do reformy psychiatrické péče v ČR již několik let a informace i inspirace z Terstu nás provázejí při plánování a realizaci kroků v pracovní skupině DUŠE. Reforma v Terstu má motto: *Svoboda je terapeutická*. To mi zůstalo v mysli a srdci i pro mou práci a jsem velmi vděčná za možnost zažít tzv. terstský model naživo.

Ivana Valášková

- projektová manažerka v Muzeu východních Čech v Hradci Králové
- stáže a stínování zaměstnanců v Rakousku, Německu, Francii, Švédsku, Polsku atd.

V našem muzeu jsme velmi rádi za účast v programu Erasmus+, který nám umožňuje poznávat nová místa i lidi. V rámci našich pracovních cest čerpáme inspiraci v zahraničních institucích, jsme součástí odborných platforem a navazujeme pracovní i osobní přátelství. Získáváme informace a motivaci k přípravě nových pojetí výstav a expozice, doprovodných edukačních programů i vlastní odborné práci. Velmi se těšíme na další nová inspirativní setkávání s našimi zahraničními kolegy.

Vysokoškolské vzdělávání

Arnošt Svoboda

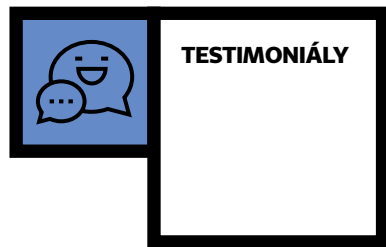
- odborný asistent na Fakultě tělesné kultury Univerzity Palackého
- hlavní řešitel projektu *Global Sport for Development and Peace Knowledge Collaborative* (GloKnoCo)

Obsahem projektu GloKnoCo je série intenzivních vzdělávacích programů a exkurzí pro studenty v Olomouci, Brightonu a Belfastu (VB), Paderbornu (SRN) a Bruselu. Projekt je pro nás zejména velkou výzvou. Nejenom po stránce organizační, ale především akademické. Nejenže se nám podařilo dát dohromady mezinárodní tým lektorů a hlásí se nám zapálení studenti, za stejně důležité považujeme i spolupráci akademického a neziskového sektoru. Obě strany tak navzájem těží z bohatých zkušeností ostatních partnerů, ať už pocházejí z realizovaných výzkumů nebo z každodenní práce s klienty v terénu. Pro mě osobně je navíc obohacující i propojení mnoha oborů pod „hlavičkou“ sportu pro rozvoj a mír a mezifakultní spolupráce, kde se o koordinaci dělíme s kolegyní Simonou Šafaříkovou z Přírodovědecké fakulty.

Simona Dohová

- studentka mezinárodního obchodu na VŠE v Praze
- studijní pobyt ve Švédsku

Vyjet na Erasmus byla pro mě jedinečná příležitost, jak nahlédnout do cizí kultury a prožít pět neskutečných měsíců ve Švédsku. Tato zkušenost naprosto předčila mé očekávání. Je dobré občas opustit vlastní svět a vidět ho zpovzdálí, dá nám to větší nadhled nejenom o světě, ale i o sobě samém. Skutečnost, že Švédsko je hodně multikulturní země, mi pomáhala lépe se vcítit do druhých a bourat předsudky. Ve švédštině existuje slovo lagom, „tak akorát“, proto se nyní snažím o více vyvážený osobní a pracovní život. Tento pobyt mi také dal vděčnost, a to nejenom za to, když na chvíli vyšlo slunce, ale hlavně za všechno, co mám doma.

Školní vzdělávání

Pavína Vočková

- učitelka angličtiny na SŠ DUKE Náhorní v Praze
- metodologický kurz v Irsku, stínování v Německu, koordinátorka projektu *Učme se číst, čtením se učme*

Na základě zkušeností se šesti projekty v rámci mobility osob a dvěma projekty partnerství škol mohu říct, že je pro mě program Erasmus+ zásadní pracovní zkušeností a příležitostí přispět k pozitivním změnám ve škole. Kromě hmotných věcí, mezi které patří výukový materiál, karetní vzdělávací hra, propagační předměty s básněmi žáků a jiné, jsme bohatší především o nové zkušenosti, znalosti, zážitky a vztahy. Program Erasmus+ zve školy do světa, ale zároveň jim dává možnost se světu otevřít. V rámci projektů jsme přivítali zahraniční hosty, uspořádali konferenci pro učitele, potěšili předškoláky divadelním představením, navázali spolupráci s pamětníky a mnoho dalšího. Erasmus+ nám zkrátka prospěl a děkujeme za něj.

Vlastimil Špinka

- učitel mateřského jazyka a ředitel ZŠ Václava Havla v Poděbradech
- stínování i výukový pobyt v partnerské škole na Slovensku

Stínování i výukový pobyt jsem absolvoval na 2. stupni státní základní školy. Sledoval jsem výuku mateřského jazyka se zaměřením na využití regionálních literárních tradic. Při vlastní výuce ve slovenských hodinách literatury jsem žáky seznamoval s technikou čtenářských dílen. V obou případech jsem získal cenné zkušenosti, které jsem využil v praxi. Posílil jsem svůj profesní rozvoj a program Erasmus+ hodnotím jako velmi přínosný pro rozvoj svých didaktických dovedností.

Neformální vzdělávání mládeže

Alexandra Šebestová

- pracovnice s mládeží v neziskové organizaci Youth Progress
- mobilita pracovníků s mládeží v Německu

Měla jsem skvělou příležitost zúčastnit se tréninku v Německu, v rámci kterého jsme rozvíjeli trenérské dovednosti, zlepšovali se v projektovém řízení, v týmové práci a dalších disciplínách důležitých pro rozvoj aktivit na poli neformálního vzdělávání. Zkušenost předčila moje očekávání – trénink byl pro mě velkým krokem z komfortní zóny a během pouhých několika dní jsem se toho opravdu hodně naučila o práci trenéra, ale také o sobě samé. Mezinárodní prostředí mi pomohlo si o něco víc otevřít obzory a spolupráce s aktivními mladými lidmi z celé Evropy byla velmi inspirativní. Věřím, že projekt mnohé motivoval k dalším krokům tou správnou cestou.

Odborné vzdělávání a příprava

Tomáš Fuchs

- student oboru Vlasová kosmetika na SOŠOS v Olomouci
- odborné stáže na Kypru

Díky Erasmu+ jsem měl možnost vyjet dva roky po sobě na odbornou stáž na krásný ostrov Kypr a pak v rámci sítě Euro-učňů ještě na Maltu! Tolik jsem se toho dozvěděl! Na Kypru jsem pracoval jako kadeřník v luxusním salonu. Objednával jsem klientky, a hlavně si vyzkoušel kadeřnické práce – stříhání, barvení, melíry. Díky práci v salonu jsem se naučil i mluvit řecky. Obě stáže trvaly od září do ledna, takže jsem tam trávil Vánoce i Nový rok. Na Maltě jsem se setkal s uční z jiných evropských zemí a zúčastnil workshopů. Byl to super zážitek, a hlavně s úžasnými lidmi a kantory. Všem tento program doporučuji!

Blanka Hvozďová

- vedoucí Střediska projektů, propagace a dalšího vzdělávání při SOŠ energetické a stavební, OA a SZŠ v Chomutově
- koordinátorka projektů, účastnice jazykového kurzu ve Velké Británii

V administraci a následně koordinaci mezinárodních projektů jsem zapojena již od roku 2005. Mezinárodní projekty jsou pro mě jedním z hlavních pilířů osobního růstu, a to nejen s ohledem na procvičování jazykových dovedností, umění se domluvit s partnery po celé Evropě, ale také v tvorbě a využívání strategických dokumentů. Kombinace projektů z odborného i školního vzdělávání nám pomáhá s vyšší motivací zapojení odborných učitelů do projektů a jejich jazykové připravenosti pro pozice doprovodných osob, stínování ve firmách a školách a výuce v zahraničí. Zvyšování kvality odborného vzdělávání zajišťujeme nejen díky sdílení zkušeností v mezinárodních projektech, tvorbou nových dokumentů a postupů, ale také využitím ECVET při výjezdu všech žáků na zahraniční stáže.

Václav Havlík

- student Právnické fakulty Univerzity Karlovy
- projekt *Akademie Mladých občanů* v České republice

V uplynulém roce se mi dostala možnost koordinovat projekt Akademie Mladých občanů zaštitěný programem Erasmus+. Náš koordináční tým složený z aktivních středoškolských a vysokoškolských studentů dal hlavy dohromady, převzal odpovědnost za projekt a dal si záležet na jeho nabitím programu a vysoké edukativní hodnotě pro zúčastněné. Akademie je soutěžní projekt pro studenty středních škol, kterým komplexním způsobem představuje fungování státu a společnosti. Zprostředkoval jim setkání s osobnostmi, které znali jen z televizních obrazovek, a těmito osobnostem naopak dal možnost získat zpětnou vazbu na jejich práci.

